Beste leden van de gemeenteraad,

Zoals u van ons gewend bent informeren wij u over de algemene ledenvergadering (ALV) van de Vereniging Nederlandse Gemeenten(VNG) op 30 september a.s.. Dit jaar organiseren de gemeenten Oost Gelre en Winterswijk het jaarlijkse congres van de VNG. Wij kijken terug op een geslaagde editie in 2025 in de Brainportregio.

We weten dat u het op prijs stelt van te voren geïnformeerd te worden over de onderwerpen en het collegestandpunt daarover. Daarom informeren we u met deze brief daarover. Mocht u van mening zijn dat Waalre een ander advies uit moet brengen, dan ontvangen wij graag zo spoedig mogelijk uw reactie met motivatie. Dit in verband met de reactietermijn.

Hieronder hebben wij de onderwerpen met ons advies voor u op een rij gezet.

De ALV start om **13.15 uur** met de volgende agenda. De ALV eindigt om **15.15 uur** en is ook digitaal te volgen via de site van de VNG. Alle vergaderstukken treft u hier aan.

1. Opening

2. Mededelingen

3. Benoeming van de notulencommissie ALV 30 september 2026

4. Vaststelling notulen Najaars ALV 28 november 2025 (pdf, 413 kB)
   Geen opmerkingen

5. Bestuurlijk en financieel jaarverslag
   VNG Jaarverslag 2025
   Financieel jaarverslag 2025 (pdf, 5.1 MB)
   Annotatie: In 2025 stond de verhouding tussen gemeenten en het kabinet onder druk. Tegelijk bleven grote maatschappelijke opgaven om actie vragen. In haar voorwoord reflecteert voorzitter Sharon Dijksma op een jaar van politieke spanningen, stilstand en de noodzaak van hernieuwde samenwerking.
   Naar één VNG
   De VNG zelf maakte een organisatieontwikkeling door naar één VNG. Het VNG-bureau en VNG Realisatie zijn dichter bij elkaar gebracht. Daarmee is er samenhang tussen de middelen die we uitgeven vanuit contributie en voor gemeenschappelijke uitvoering.
   Advies: Kennis nemen van het VNG Jaarverslag 2025 en het Financieel Jaarverslag 2025 en het bestuur decharge verlenen.

6. Kadernota en GGU-begroting 2027
   Aanbieding Kadernota 2027 (pdf, 99 kB)
   Kadernota 2027 (pdf, 6,3 MB)
   Door het verkiezingsjaar in 2026 zijn de indexering voor de begroting 2027 al in 2025 in de najaarsALV vastgesteld. Het indexatiepercentage voor 2027 is vastgesteld op 4,6%. Op basis hiervan is de ledenbijdrage voor het GGU in 2027 gelijk aan € 4,858 per inwoner.

Advies: Kennis te nemen van de VNG kadernota 2027.

7. VNG-inzet richting kabinet (nazending)
   Bijlage bij agendapunt 7 VNG inzet richting het kabinet
   Annotatie: We markeren met deze agenda een nieuwe start in de verhouding tussen Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen. Gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor de grote opgaven waar Nederland voor staat, met heldere afspraken over taken, middelen en uitvoering en met oog voor wat inwoners en bedrijven daarvan in de praktijk merken. Dat vraagt om vertrouwen, voorspelbaarheid en de bereidheid elkaar aan te spreken en om moeilijke keuzes niet uit de weg te gaan. Niet iedere opgave kan in één keer worden opgelost, niet over alles worden we het eens, maar door vanuit één koers stap voor stap samen te werken kunnen we als overheden meer bereiken. Voor ons land, voor onze inwoners.
   Advies: In te stemmen met
   - de principeafspraken op de samenwerkingsagenda tussen medeoverheden
   - de bespreking van de samenwerkingsagenda zelf tijdens de najaars-ALV op 11 december

8. Resolutie asiel
   Aanbieding resolutie 'Rust in de keten, ruimte voor uitvoering' (pdf, 149 kB)
   Resolutie 'Rust in de keten, ruimte voor uitvoering' (pdf, 32 kB)
   Gemeenten worden dagelijks geconfronteerd met een asiel- en migratieketen die onvoldoende functioneert. Met deze resolutie leggen gemeenten vast wat hen verbindt en welke randvoorwaarden nodig zijn voor een uitvoerbare, betaalbare en voorspelbare aanpak.
   Waalre sluit zich aan bij de resolutie. Voor wat het regionale standpunt betreft: voor zover bekend steunt ook de regio deze resolutie, Waalre sluit ambtelijk per 28-09-2026 aan bij het ambtelijke RRT waar gekeken wordt naar de opgaven en mogelijkheden tot uitruil van de diverse doelgroepen.
   Ingediende moties:
   - Motie Stichtse Vecht: Grip op asielinstroom
   preadvies ontraden
   - Motie Zeist e.a.: Stop marktwerking publieke gezondheidszorg asielzoekers
   preadvies overnemen
   Advies: instemmen met de resolutie "Asiel en migratie – rust in de keten, ruimte voor uitvoering" en preadviezen VNG op de moties van Stichtse Vecht en motie Zeist overnemen.

9. Ontwikkelingen Sociaal Domein
   Ontwikkelingen sociaal domein (pdf, 128 kB)
   Programma AZWA 2027 - 2030 (pdf, 2,6 MB)
   Annotatie: Middels deze brief informeert de VNG u over enkele ontwikkelingen in het sociaal domein, te weten:
   - De houdbaarheid van het jeugdstelsel en het aanstaande eindadvies van de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd;
   - Aangeboden excuses voor misstanden in de gesloten jeugdhulp;
   - Ontwikkelingen aangaande IZA/AZWA in bijgevoegde brochure.
   Ingediende moties:
   - Motie Kaag en Braassem e.a.: Uitzonderlijk kostbare casuïstiek jeugdzorg: Niet alleen een lokale of regionale verantwoordelijkheid, maar nadrukkelijk ook een landelijke verantwoordelijkheid. Son en Breugel had een vergelijkbare motie opgesteld en in de regio gedeeld. Vanuit VNG is gevraagd deze in te trekken en zich hierbij aan te sluiten.
   preadvies overnemen
   - Motie Harlingen: Betere zorg voor mensen met zware multiproblematiek

preadvies overnemen
- Motie Winterswijk e.a.: Kleine scholen vragen om meer dan een liniaal
preadvies overnemen
Advies: kennisnemen van de informatie over de ontwikkelingen in het Sociaal Domein en het programma AZWA 2027-2030 en het preadvies van de VNG op de motie Winterswijk overnemen.

10. Bestuurlijke afspraken aanvullende vormen van huisvesting
Aanbieding Concept akkoord aanvullende vormen van huisvesting (pdf, 97 kB)
Concept akkoord aanvullende vormen van huisvesting (pdf, 472 kB)
Annotatie: Het akkoord tussen het Rijk, VNG, IPO en Aedes geeft de brede volkshuisvestelijke aanpak een gezamenlijke impuls. Binnen de aanpak spreken partijen de ambitie af om bestaande achterstanden bij de huisvesting van statushouders weg te werken en om gedurende drie taakstellingsperioden vanaf 1 januari 2027 voor 20% van de te huisvesten statushouders aanvullende vormen van huisvesting in te zetten. Gemeenten en corporaties kunnen deze woonplekken, passend bij de lokale opgave, ook inzetten voor andere woningzoekenden.
Regionaal hebben we een ander standpunt hierover.
Op zichzelf kunnen we de algemene doelen en ambities t.a.v. huisvesting van statushouders ondersteunen en dat geldt ook voor een aantal acties die door de landelijke partijen worden opgepakt. Tegelijkertijd wordt er nu al veel - vanuit diverse bestaande regelingen en trajecten- ingezet op de voorgestelde oplossingen. Veel gemeenten zijn daar al mee bekend en pakken dit al op. Dit akkoord voegt daar weinig nieuws aan toe. Bottleneck is met name het specifieke onderdeel m.b.t. de lokale uitvoering, samengevat in de afspraak: Gemeenten en lokaal werkzame woningcorporatie(s) stellen gezamenlijk uiterlijk binnen zes maanden na ondertekening van het Bestuurlijk akkoord een lokaal werkprogramma en voeren dat vervolgens uit.
Onze argumenten zijn:
1. Eén en ander betekent voor gemeenten vooral extra planvorming met corporaties, extra overleg en extra verantwoording en monitoring.
2. Knelpunten in de huisvesting van statushouders zijn al genoegzaam bekend. Een aantal knelpunten zijn ook niet makkelijk oplosbaar (procedures, bezwaren, netcongestie bij woningbouw, onvoldoende financieringsruimte corporaties, e.d.).
3. Wellicht kan het landelijk initiatief een ondersteuning vormen voor gemeenten die hun taakstelling niet halen of nog niet met verschillende vormen van (tijdelijke) huisvesting bezig zijn. Maar laat dit dan een aanbod zijn, waar gebruik van kan worden gemaakt door gemeenten die dat nodig hebben. Wij zijn tegen het verplichtende karakter.
Gevraagd besluit: In te stemmen met het Akkoord Aanvullende Vormen van Huisvesting
Advies: **Tegen het Akkoord Aanvullende Vormen van Huisvesting te stemmen**

11. Resolutie maatschappelijke initiatieven
Aanbieding Resolutie maatschappelijke initiatieven (pdf, 119 kB)
Resolutie maatschappelijke initiatieven en gemeenten "We Doen Het Samen" (pdf, 104 kB)
Intentieverklaring maatschappelijke initiatieven en gemeenten "We Doen Het Samen" (pdf, 120 kB)
Annotatie: Op 18 maart jl. vond op initiatief van het Oranjefonds en op uitnodiging van koningin Máxima de bijeenkomst 'Onmisbare Schakels: versterken van sociale initiatieven' plaats. Naast diverse initiatieven uit de samenleving waren fondsen, departementen, vakbonden, agentschappen, kennisinstellingen, koepelorganisaties en ook de VNG aanwezig. Om hieraan

invulling te geven legt het bestuur een resolutie aan de leden voor, waarin de ALV uitspreekt dat ze in woord en daad maatschappelijke initiatieven wil bevorderen en heersende belemmeringen zo veel als mogelijk wil wegnemen.
Advies: In te stemmen met de resolutie Maatschappelijke initiatieven.

12. Voorstellen voor standaardisering en collectivisering, waaronder Common Ground

Aanbieding voorstel collectivisering en digitalisering (pdf, 15 kB)
Collectivisering en digitalisering rapportage "Samen uit de startblokken" (pdf, 367 kB)
Collectivisering en digitalisering nadere toelichting Common Ground (pdf, 149 kB)

Annotatie: In 2025 kozen gemeenten er op de ALV-en in juni en november voor om regie te pakken op digitalisering, hier conform de Verenigingsstrategie als één sterke bestuurslaag sturing aan te geven en hun krachten te bundelen onder de noemer 'collectivisering'. Gemeenten werken hiervoor voorstellen uit op o.a. AI, Cloud, Digitale Autonomie en (Publieke) Dienstverlening / Common Ground. Gemeenten kiezen op ALV-en welke stappen zij zetten op de collectivisering van digitalisering, samen met de benodigde onderlinge en/of interbestuurlijke afspraken. Dit raakt aan een breed palet van prioriteiten en activiteiten. Om dit overzichtelijk te houden, bieden we deze terugkerende ALV-rapportage aan.
In Waalre volgen we de ontwikkelingen van de VNG, en sluiten met het nieuwe informatiebeleidsplan dat in januari 2027 vastgesteld wordt ook aan bij deze ontwikkelingen en de richting die de VNG ingezet heeft.
Ingediende motie:
- Motie IJsselstein e.a.: Van convenant naar commitment: Structureel partnerschap voor digitale veiligheid
preadvies overnemen
Advies: kennis te nemen van:
- De ALV-rapportage over de collectivisering van digitalisering voor september 2026: "Samen uit de startblokken" inclusief bijlage "Nadere toelichting Collectivisering dienstverlening - Common Ground" en de motie IJsselstein overnemen.

13. Contractstandaarden Wmo 2015, hulpmiddelen

Aanbieding Contractstandaarden Wmo 2015, hulpmiddelen (pdf, 134 kB)
Overeenkomst Wmo 2015, hulpmiddelen (pdf, 572 kB)
Toelichting overeenkomst Wmo 2015, hulpmiddelen (pdf, 662 kB)
Inkoopdocument Wmo 2015, hulpmiddelen (pdf, 595 kB)
Inkoopdocument toelatingsprocedure Wmo 2015, hulpmiddelen (pdf, 586 kB)
Toelichting op de inkoopdocumenten Wmo 2015, hulpmiddelen (pdf, 274 kB)

Annotatie: De decentralisatie van de Wmo en Jeugdwet in 2015 heeft geleid tot een aanzienlijke toename van het aantal organisaties dat deze zorg inkoopt en aanbiedt. Een onbedoeld bijeffect is het ontstaan van een enorme variatie aan contractuele bepalingen, die veelal hetzelfde regelen.
Met deze contractstandaarden wordt meer uniformiteit in de contractering van Wmo-hulpmiddelen beoogd en worden administratieve lasten verminderd. Gemeenten houden ruimte voor lokale beleids-en inkoopkeuzes. **Advies (toevoegingen vanuit Wmo): In de stemmen met de jaarlijkse actualisatie van de Contractstandaarden Wmo 2015, waarbij zwaarwegende wijzigingen met impact op de gemeentelijke dienstverlening ter beoordeling en besluitvorming worden voorgelegd aan College voor Dienstverleningszaken (CvD) en de commissie Zorg, Jeugd en Onderwijs (ZJO) en ter vaststelling aan het bestuur van de VNG.**

14. Verantwoording uitvoering moties

A. Verantwoording uitvoering moties Najaars ALV 28 november 2025 en aangehouden moties (pdf, 544 kB)

Annotatie: Voorstel van het VNG bestuur:

1. Moties van voor 2025 over inburgering (Almere en Tilburg) en gemeentefinanciën (Beesel, Zeist en De Bilt) als afgedaan te beschouwen;
2. Moties Najaars ALV 29 november 2024 over Zorgakkoord (Apeldoorn) en Financiering voor asielzoekerskinderen in de jeugdzorg (Nunspeet en Harderwijk)als afgedaan te beschouwen;
3. Moties ALV 18 juni 2025 over verkapte bezuiniging op SPUKS (Zutphen), Grensoverschrijdende energie-uitwisseling (Roermond) en Structurele lasten Omgevingswet (Gooise Meren) als afgedaan te beschouwen;
4. Moties ALV 18 juni 2025 Passende zorg en ondersteuning voor jeugd na 2028 (Groningen) en Huisvesting minderjarige statushouders (Krimpenerwaard) aan te houden;
5. Moties Najaars ALV 28 november 2025 over Inzet doorbraakmiddelen AZWA (Maashorst), Versterking inzet zorgverzekeraars op preventie (Winterwijk), Jeugdzorgkosten Oekraïnse ontheemden (Rozendaal), Organiseren samenhangende aanpak energiesysteem (Hengelo), Betere spreiding van Commissievoorzitterschappen over verschillende typen gemeenten (Winterswijk), VNG, een sterk netwerk met één geluid (Sliedrecht), Herijking beleids- en investeringslogica Elke Regio Telt (Hof van Twente), Geef kinderen en jongeren een plek aan de gemeentelijke formatietafels (Utrecht), Van kostenexplosie naar kostenbehersing in de jeugdzorg (Voorst), Voor een eerlijke en circulaire heffingsstructuur (Aalsmeer en Enschede) en Geboorteregistratie Palestijnen (Vlaardingen) als afgedaan te beschouwen.
6. Moties Najaars ALV 28 november 2025 over Voorkom de zorgcrisis (Groningen), Geen duurzame toekomst op drijfzand (bekostiging klimaat en energiedoelstellingen Nijmegen), Bevorderen decentrale energiesystemen (Middelburg), Versterking publieke belangen in energietranistie (Goeree Overflakkee), Continuiteitsgarantie Informatiebeveiligingsdienst (IJsselstein), Compensatie transitievergoedingen langdurige arbeidsongeschiktheid na 1 juli 2026 (Zevenaar) en Compensatiefonds verwijderen staalslakken (Gooise Meren en Arnhem) aan te houden.

   Annotatie: adviezen van VNG bestuur overnemen.

   Advies: instemmen met de verantwoording van het VNG bestuur en instemmen met het voorstel om de moties onder 1,2,3 en 5 als afgedaan te beschouwen en de moties onder 4 en 6 aan te houden.

B. Hier behandelen wij de moties die niet bij een van de eerdere agendapunten zijn behandeld. Dat zijn de volgende moties:

- Motie Zwolle e.a. “Landelijke regie en uniforme ontsluiting van woning- en energiedata voor de energietransitie” (pdf, 145kB), met preadvies: overnemen (pdf, 83kB)
- Motie Stichtse Vecht e.a. “Lobby om verbod op bevissen uitheemse rivierkreeftsoorten te schrappen” (pdf, 502kB), met preadvies: overnemen (pdf, 79kB)
- Motie Land van Cuijk e.a. “Wegnemen van belemmeringen en versterken Rijksregie en ondersteuning bij de realisatie van woonwagenstandplaatsen” (pdf, 1MB), met preadvies: overnemen (pdf, 79kB)

- Motie Hengelo e.a. “Ruimtelijk sturen op maatschappelijke opgaven vanuit het energiesysteem; gemeentelijke eisen voor de inzet op wetgevingstraject” (pdf, 75kB), met preadvies: overnemen (pdf, 88kB)
- Motie Sittard-Geleen e.a. “Geef warmtenetten een volwaardige plaats in de aanpak van netcongestie” (pdf, 371kB), met preadvies: overnemen (pdf, 79kB)
- Motie Sittard-Geleen e.a. Strategisch-economische belangen beter verankeren in de aanpak van netcongestie” (pdf, 348kB), met preadvies: overnemen (pdf, 78kB)
- Motie Oudewater e.a. “Evaluatie en verbetering proces ‘eerder aanvragen’ transportcapaciteit woningbouw en scholen” (pdf, 129kB), met preadvies: overnemen (pdf, 79kB)
- Motie Zuidplas “Maatschappelijke weerbaarheid begint onderop” (pdf, 349kB), met preadvies: overnemen (pdf, 83kB)
- Motie Winterswijk “Toereikende rijksfinanciering nieuw streekomroepbestel” (pdf, 287kB), met preadvies: overnemen (pdf, 83kB)
- Motie Nissewaard “Voor een volledige en structurele compensatie van de Wet open overheid” (pdf, 236kB), met preadvies: overnemen (pdf, 79kB)

Advies: instemmen met de verantwoording van het VNG bestuur

15. Rondvraag/WVTTK

16. Bekendmaking congreslocatie 2027 en sluiting

Gisteravond is er nog een nazending ontvangen van de VNG. Het betreft een aanvulling op agendapunt 14 en de volgende 2 moties met preadvies. Deze zijn niet opgenomen in de Raadinformatiebrief:

- Motie Terneuzen "Naar een uitvoerbare Wet open overheid" (pdf, 1,4MB), met preadvies: overnemen (pdf, 81kB)
- Motie Tilburg e.a. “Circulair bouwen” (pdf, 205kB) met preadvies: overnemen (pdf, 81kB)